

Esitys valtion 2023 talousarvioon, HE 154/2022

Momentti 30.10.50 Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen

Maatalouden Erikoisyhdistysten Liitto ry 12.10.2022

Olli-Pekka Nissinen, Hanna Hamina, Susann Rännäri, Minna Toivonen

Maatalouden Erikoisyhdistysten Liitto

- Maatalouden Erikoisyhdistysten Liitto ry on kahdeksan maatalous- ja maaseutuelinkeinoissa toimivan erityisalan yhteinen edunvalvonta- ja koulutusjärjestö.
- Liittoon kuuluvat jäsenjärjestöt lyhyesti seuraavalla sivulla.
- Välissä esityksemme valtion talousarvioon 2023
- Lopussa laajempi kooste jäsenjärjestöistä ja niiden toiminnasta

Suomen Siipikarjaliitto ry – Finlands

Fjäderfäförbund on puolueeton siipikarja-alan keskusjärjestö, joka toimii alan organisaatioiden ja tuottajien sekä viranomaisten välisenä yhdyssiteenä. Toiminnan tavoitteena on alan taloudellisen kilpailukyvyn parantaminen, eläinten hyvän terveystilanteen ylläpito ja tuotteiden laadun kehittäminen neuvonnan ja asiantuntijapalvelujen avulla. Vuonna 1918 perustetun Siipikarjaliiton toimipaikka sijaitsee Jokioisilla.

Suomen Siipikarjaliitto ry, Heimolinnankatu 14, 32200 Loimaa
Puhelin: +358 40 730 7700
www.siipi.net

Faba osk Tuottaa kotieläinyrittäjille eläinaineksen kehittämispalveluita tuotantoeläinten perinnöllisen tason ja tuottavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on kotieläinyritysten taloudellisen kannattavuuden lisääminen.
Faba osk
PL 95 (Korpikyläntie 77), 15871 Hollola
Puh. 020 747 2020
www.faba.fi
faba@faba.fi

Luumuliitto edistää suomalaista luomutuotantoa sekä yritys- ja kuluttajatoimintaa. Liitto pyrkii saamaan luomun hyödyt tehokkaammin yhteiskunnan ja maaseudun käyttöön.

Luumuliitto ry
PL 145
00101 Helsinki

Suomen Hippos ry on raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestö. Keskusjärjestönä pidämme yllä kaikkien suomalaisten hevosten rekisteriä. Hevostalouden menestys on tavoitteemme.

Suomen Hippos ry
Toimisto Tulkinkuja 3, 02650 ESPOO
Vaihe: 020 760 500

Eläinten terveys ETT ry

Yhdistys edistää tuotantoeläinten terveyttä ja hyvinvointia koordinoimalla kansallista eläinten terveydenhuoltoa sekä ohjaamalla eläinaineksen ja rehujen maahantuontia. Näillä toimilla hallitaan eläintautiriskejä ja luodaan pohja kotimaisten eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuudelle.

ETT ry
PL 221
60101 SEINÄJOKI
puh. 0400 363 304

Suomen Turkeläinten Kasvattajain Liitto ry FIFUR on jäsentensä edunvalvonta- ja koulutusjärjestö. Ammattitaitoista turkeläinikasvatusta on harjoitettu liiton perustamisvuodesta 1928 lähtien. Turkistiloilla tehdään säännöllisesti aktiivista kehitystyötä alan toimintaedellytysten parantamiseksi.

Suomen Turkeläinten Kasvattajain Liitto ry, Vantaa
PL 5
01601 VANTAA
Katuosoite: Martinkyläntie 48
puh. 09 849 81
stkl.vantaa@fifur.fi www.fifur.fi

Suomen
Mehiläishoitajain Liitto
SML ry

Suomen Mehiläishoitajain Liitto ry:n

tehtävänä on mehiläishoitotaidon kehittäminen ja kannattavan mehiläistalouden edistäminen sekä viljely- ja luonnonkasvien mehiläispölytyksen turvaaminen.

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry
Kasarmikatu 26 C 34
00130 Helsinki
Puh. 010 387 4770
sml@hunaja.net
www.mehilaishoitajat.fi
www.polytys.fi

TTS Työtehoseura

TTS Työtehoseura on yleishyödyllinen yhdistys, joka tarjoaa asiakkailleen koulutus-, tutkimus- ja kehittämispalveluja. Työn kehittäminen on perusosaamistamme, josta meillä on vuosikymmenten kokemus. Toimintamme tavoitteena on parantaa asiakkaidemme työn ja tuotannon tehokkuutta, taloudellisuutta ja työturvallisuutta. TTS tarjoaa asiakkailleen koulutus-, tutkimus- ja kehittämispalveluja. Toiminnan tavoitteena on parantaa asiakkaidemme työn ja tuotannon tehokkuutta, taloudellisuutta ja työturvallisuutta.

TTS Työtehoseura ry
PL 5 (Kiljavantie 6)
05201 Rajamäki
Puhelin: (09) 2904 1200
Faksinumero: 010 752 3001
asiakaspalvelu@tts.fi

MYEL:n lausunto ja taustaperustelut 1(2)

- Momentin rahoitus vuodelle 2023 on 5 356 000 euroa. Toissa vuonna eduskunta korotti määrärahaa 5 826 000 euroon ja 2022 määräraha oli kertaluonteiset lisäykset huomioiden 5 556 000 euroa. On huomattava, että vuoden 2011 yli 10 miljoonan euron tasosta vähennystä on noin 47 %.
- Määräraha on tärkeä, koska neuvontaan käytetyllä rahalla saavutetaan moninkertainen vipuvaikutus maatilojen ja maaseutuyritysten kannattavuuteen ja kilpailukykyyn sekä yrittäjien hyvinvointiin. Maatilojen tulokset paranevat ja myös yhteiskunta hyötyy kasvaneiden verotulojen kautta.
- Edessä on hyvin poikkeuksellinen vuosi, koska Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja Venäjälle asetetut talouspakotteet ovat nostaneet voimakkaasti raaka-aineiden, tuotantotarvikkeiden ja energian hintoja, ja joidenkin raaka-aineiden ja lannoitteiden saatavuus on vaarantunut.
- Kustannusnousut rokottavat jo täysimääräisesti kaikkia Maatalouden Erikoisyhdistysten Liiton piirissä olevia jäsenyrityksiä, ja joitain toimijoita on joutunut lopettamaan toimintansa moninkertaisiksi nousseiden energialaskujen vuoksi.
- Lisäksi myös työvoiman saatavuus on vaikeutunut Ukrainan sodan vaikutusten takia. Samalla kuluttajien ostovoima on pienentynyt hinnannousujen myötä ja osaltaan valtio kannustaa kuluttajia ja yrityksiä säästäväisyyteen. Tämä kehitys voi pienentää liiton piirissä olevien jäsenyritysten tuloja.

MYEL:n lausunto ja taustatilanne 2(2)

- Maatalouden Erikoisyhdistysten Liiton piirissä olevat jäsenyritykset tarvitsevatkin Ukrainan sodan aiheuttamassa tilanteessa aikaisempaa enemmän tukea toimintansa, taloutensa, työvoimatilanteen ja myös ympäristön ja ilmastosuojelun hallinnan neuvontaan, jota me kaikki yhdistykset teemme.
- Eri tuotantoaloilla asetettu hiilineutraaliustavoite tulee vaatimaan vahvaa neuvontaa ja muutoksia tuotantotavoissa.
- Useat maatalous-, maaseutu-, ja puutarhatuottajat kamppailevat maksuvalmiusongelmien kanssa ja tilojen kannattavuus on heikko. Vaikeuksiin joutuneet tilat ovat usein aktiivisia, paljon investoineita, mutta yllättävistä markkinamuutoksista kärsiviä tiloja, jotka tarvitsevat apua tilojen ja yritysten johtamiseen ja tuotantoprosessien sekä tuottavuuden kehittämiseen muuttuneessa tilanteessa.
- **Näillä perustein:**
- Esitämme (jäljempänä tarkemmin), että neuvonnan määrärahaa **lisätään miljoonalla eurolla** vuoden 2023 talousarvioon. EU-aluetta uhkaavan energia- ja raaka-ainepulan johdosta sekä markkinoiden supistuessa tarvitaan laajaa ja tehostettua tuottajien neuvontaa.

Esitys erikoisneuvonnan määrärahan 1 MEUR lisäyksestä

- Esitämme, että valtionvarainvaliokunnan maatalousjaosto huomioisi erikoisneuvonnan lisääntyneen tarpeen tässä maatalouden kriisi- ja kasvavien ympäristövaatimusten tilanteessa. Pyydämme huomioimaan näiden yleishyödyllisten järjestöjen toteuttaman maatalouden ja maaseutuelinkeinojen erikoisneuvonnan tarpeet muiden neuvontajärjestöjen ohella ja näiden mahdollistamiseksi erikoisneuvonnan määrärahaa **kasvatettaisiin 1 000 000 eurolla**.
- Määrärahaa jokainen erikoisyhdistysten liiton toimija voisi hakea erillisiin projekteihin harkinnan varaisen määrärahan lisäksi. Pitkällä tähtäimellä tavoitteena olisi paluu vuoden 2011 tasolle. **Parhaimmillaan sijoitetulle rahalle saadaan moninkertainen vipuvaikutus maatilojen ja maaseudun yritysten kannattavuuden paranemisen kautta.** Lisärahan avulla pystyttäisiin parantamaan ahdingossa olevien tilojen kannattavuutta toimintaa kehittämällä.

Maatalouden Erikoisyhdistysten
Liitto ry:
jäsenyhdistysten omia esittelyjä

SUOMEN
SIIPIKARJALIITTO RY

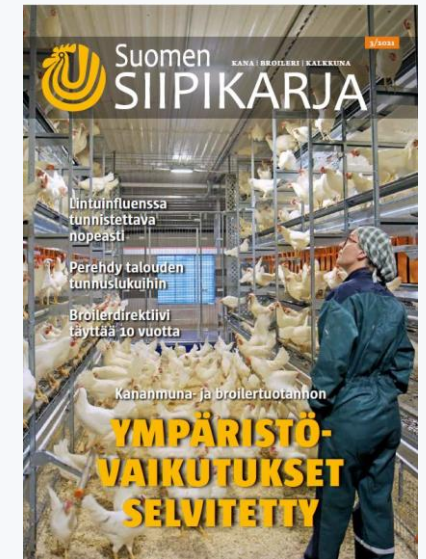
TOIMINTA

- Puolueeton siipikarja-alan keskusjärjestö
- Alan organisaatioiden ja tuottajien sekä viranomaisten välinen yhdysside
- Tavoitteena
 - alan taloudellisen kilpailukyvyn parantaminen
 - eläinten hyvän terveystilanteen ja hyvinvoinnin ylläpito
 - tuotteiden laadun kehittäminen
- Toiminnan piiriin kuuluvat kananmuna-, lihasiipikarja- sekä luomuketjut
- Toimipaikka Loimaa
- Jäsenmäärä noin 510 (jäsenkattavuus lähes 100 %)

NEUVONTA

- Neuvonnan aihealueita esimerkiksi: salmonellavalvontaohjelma, eläinten hyvinvointi ja terveys, laatujärjestelmät, energia, ympäristö ja talous
- Tilakohtainen neuvonta niin tilakäynnit kuin etäneuvonta
 - Neuvo
- Yleisneuvonta kuten erilaiset koulutustapahtumat, Siipikarjalehti, [nettisivut](#) / jäsensivusto, some (Facebook, Instagram ja YouTube) sekä opintomatkat

FIFUR: Suomalainen turkisala nyt

- Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto FIFURin piirissä 581 jäsenyritystä. (12/2021)
- Suomalainen turkisala työllistää arvoketjussaan (tilat, nahkomot, kuljetukset, huutokauppayhtiö Saga Furs Oyj jne.) tällä hetkellä suoraan 3185 henkilötyövuotta. (Taloustutkimus 6/2022)
- Saga Furs Oyj:n välitysmyynti on viimeisen 10 vuoden aikana ollut yhteensä 4,75 miljardia euroa, keskimäärin 475 miljoonaa euroa vuodessa – käytännössä kaikki on vientiä.
- Verotuloja kertyi vuonna 2021 87 miljoonaa euroa.
- Toimiala nauttii suomalaisten hyväksyntää. Kannatus 50%, (erittäin myönteisesti ja myönteisesti suhtautuvat, Taloustutkimus 4/2022, n=1003)
- Suomi on maailman johtava tuottaja sertifioituissa, laadukkaimmissa ketunnahoissa.
- Toimiala panostaa voimakkaasti niin ekologiseen kestävyYTEEN, kiertotalouteen kuin eläinten hyvinvointiin – ainoa tapa pysyä edellä ja säilyttää hyväksyttävyyttä on kehittää toimintaa jatkuvasti.

TTS Työtehoseura on yksityinen yleishyödyllinen yhdistys, joka tuottaa valtakunnallisesti ammatillista koulutusta ja T&K –palveluja

Toimialat:

- **Logistiikka** (henkilö-, tavara-, sisälogistiikka)
 - **Rakentaminen** (talon- ja maarakennus)
 - **Luonnonvara** (maa- ja metsätalous, puutarha)
 - **Ajoneuvot ja työkoneet**
 - **Asuminen**
-
- Keskisuuri ammatillisen koulutuksen järjestäjä
 - Noin 100 eri alojen tutkimus- ja kehittämisprojektia vuosittain

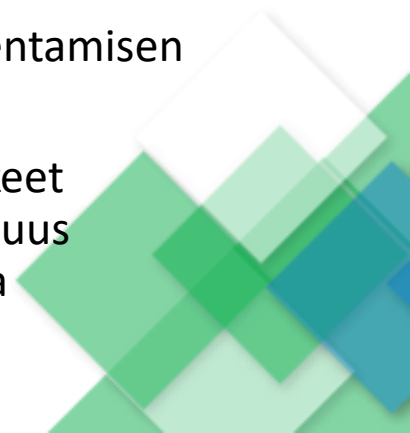

TTS Työteho-seuran T&K –toiminnan keskiössä:

- 1) Kestävä kehitys
- 2) Osaamisen ja tuottavuuden kasvu
- 3) Työhyvinvointi

Kehitysprojekteissa keskeisiä teemoja:

- **Luonnonvara-alalla:** digiteknologia, työntutkimus eri aloilla, bioenergian käyttö ja -yrittäjyys, tuottavuuden ja yrittäjyyden kehittäminen, monimuotoinen metsien hoito, Akatemit
- **Metsäkoulutuksessa ja puutarha-alalla:** Metsäkoulutuksen valtakunnalliset kehittämishankkeet, yrittäjyys
- **Rakentamisessa:** puurakentaminen ja vähähiilinen rakentaminen, rakentamisen digitalisaatio, puurakentamisen koulutuksen kehittäminen
- **Liikennepalveluissa:** autonomisen liikenteen hankkeet tavaralogistiikassa, uudet teknologiat ja työturvallisuus sisälogistiikassa, kestävä kehitys henkilölogistiikassa

Maatalouden tutkimus ja kehittäminen

Osa-alueet:

- Yhteistyön kehittäminen ja kustannusten alentaminen
- Automaatio ja digitalisaatio kilpailukyvyn parantamisessa
- Tuottavuuden kehittäminen yrityksissä
- Johtamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen

Hanke-esimerkkejä:

- **Kestävää kehitystä maatalouteen uusilla teknologioilla** – täsmällistä ja tutkittua tietoa suoraan alkutuotantoon
- **Smart Farmers** – menestyviä maataloustuottajia yhdistävien tekijöiden etsiminen
- Päätöksenteon tuen ohjelmistot **TTS Manager** ja **TTS Kone**
- **Ruoka Akatemia** – keskustelufoorumi päättäjille ja vaikuttajille

Faba osuuskunta

- Faba on suomalaisten kotieläinyrittäjien omistama palveluyritys
- Faba on karjatilan arjen kumppani tuottavuuden parantamisessa.
- Laaja palvelukokonaisuus eläinaineksen kehittämisessä, lisääntymisessä, terveydessä, tuotantopalveluissa ja näihin liittyvässä tarvikekaupassa.
- Hallitus: 6 maanviljelijäjäsentä
- Edustajisto: 32 jäsentä

**Tavoitteemme on
karjan kaikkien
tärkeiden
ominaisuuksien
edistäminen**

Vastuullinen tuottavuus

Haluamme kehittää eläinten terveyttä sekä vastuullisia toimintatapoja jäsentiloillamme. Päämäärämme on edistää karjatalouden hyvinvointia, kestävyyttä ja tuottavuutta, sekä vähentää sen kuormitusta ympäristölle.

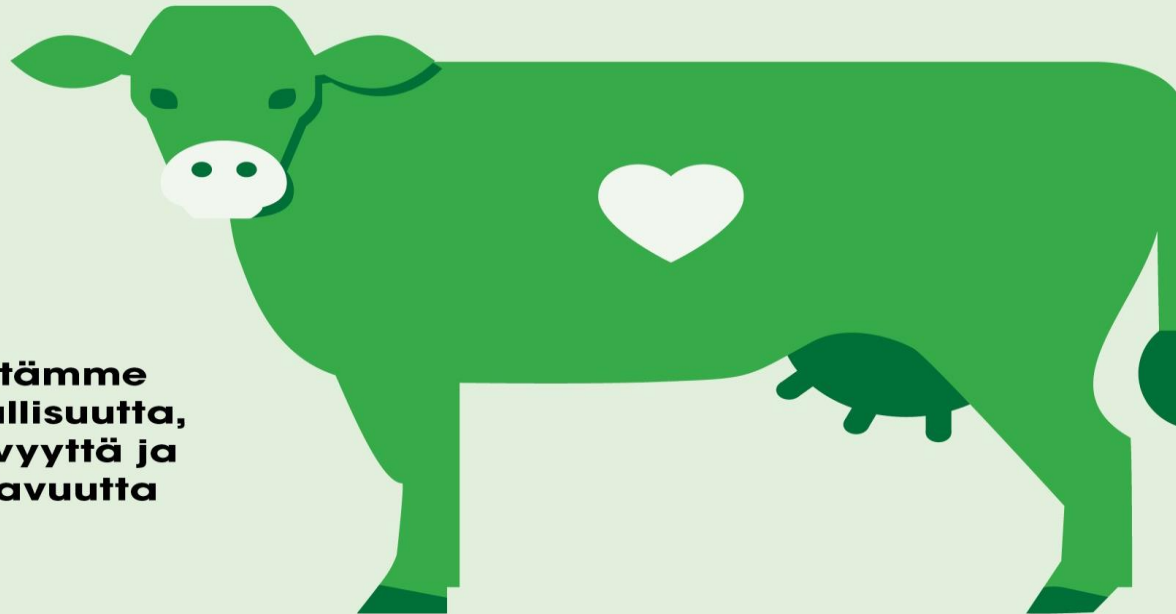
**Jalostamme
tuottavia ja terveitä
eläimiä**

**Autamme
vähentämään
hiilijalanjälkeä**

**Kehitämme
vastuullisuutta,
kestävyyttä ja
tuottavuutta**

Karjatilojen vastuullisuusohjelma edellyttää erikoistunutta neuvontaa

- Karjanjalostus ja eläinaineksen suunnitelmallinen käyttö ovat kestäviä, pitkántähtäimen vastuullisuustoimenpiteitä, joihin tarvitaan neuvontaa hyvin perehdytetyiltä asiantuntijoilta
- Toimenpiteet ja tulokset ovat sopusoinnussa tilan kannattavuuden kehittämisen kanssa
 - Nautojen terveys-, hedelmällisyys- ja kestävyysominaisuuksien sekä rehunkäyttökyvyn jalostaminen
 - Eläinaineksen käytön tehostaminen: sukupuolilajiteltu sperma, alkionsiirrot ja liharotusiemennykset
- Nautakarjasta kerättävän monipuolisen datan hyödyntäminen laajasti niin jalostuksessa, eläinten terveydenhuollossa kuin kuluttajainformaatioissakin on osa vastuullisuusohjelmaa.
 - Yhteistyö ETT:n ja ProAgrian kanssa mm. terveydenhuoltokäynnin raportoinnin uudistamisessa.
- Faban oman päivittäisen toiminnan kehittäminen vastuullisuuden vaateiden mukaisesti edellyttää satsauksia.
 - Karjatilaverkosto harvenee ja välimatkat pitenevät → vaateita seminologien ja eläinaineksen asiantuntijoiden reittioptimointiin ympäristöhaittojen ja ajankäytön hukan minimoimiseksi.
- Kansallinen karjatilojen vastuullisuusohjelma tuottaa dataa suunnitteilla olevaan eläinten hyvinvointimerkkiin.
 - Kuluttajainformaatio kotimaan markkinoille
 - Mahdollisuus hyödyntää vientimarkkinoilla todisteena suomalaisten elintarvikkeiden turvallisuudesta ja eläinten hyvinvoinnista

Nautojen jalostusarvostelut hyödyttävät kaikkia karjanomistajia

- Faba tuottaa ja julkaisee kaikille tuotosseurantaan ja emolehmätarkkailuun kuuluvien karjojen eläimille jalostusarvostelut.
 - Sekä perinteiset sukulais- ja fenotyyppitietoihin perustuvat että genomitietoon perustuvat arvostelut
- Jalostusarvostelut mahdollistavat kaikille karjatilaille eläinaineksen ja sitä kautta kannattavuuden kehittämisen.
 - Arvostelut ovat kaikkien karjatilojen käytettävissä, riippumatta siitä minkä lisääntymispalveluiden alan toimijan tuotteita tai palveluita tila käyttää.
 - Yleishyödyllistä toimintaa, mutta tällä hetkellä arvostelujen tuottamisen ja julkaisun kustantavat Faban omistaja-asiakkaat ostamiensa palveluiden kautta – hyötyjinä silti kaikki karjatilat.
 - Faba katsoo, että yhteiskunnan taloudellinen tuki jalostusarvostelujen toteuttamiseen olisi tärkeää kustannusjaon tasapuolistamiseksi.

**Digitaalinen
hedelmällisyyden
seuranta**

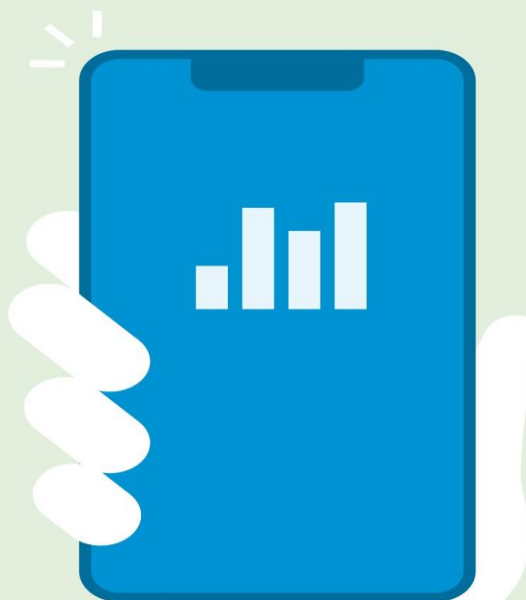

**Terveys-
jalostaminen ja
terveydenhuolto-
palvelut**

Edistyksellinen tietotaito

Tuomme jäsentilojemme hyödyksi kokonaisvaltaisen näkemyksemme karjataloudesta. Se perustuu tutkimus- ja kehitystyöhön, pitkään ja monipuoliseen kokemuspohjaan, olosuhteiden tuntemiseen sekä uusimpien digitaalisten ratkaisujen hyödyntämiseen.

**Tutkimus- ja
kehitysyhteistyötä
kotimaassa ja
kansainvälisesti**

**Jalostus-
ohjelmillamme
saadaan tuloksia**

Kiitos ja Q&A